

1. 2. 2. 1. 1. Színezőanyagok ára id. *Plinius* korában

	Elnevezés			összetétel	Említése		előállítás		1 római font (327, 45 g) ára id. <i>Plinius</i> korában, Rómában
	mai	<i>Vitruvius</i>	<i>id.Plinius</i>		<i>Vitruvius</i>	<i>id.Plinius</i>	természetes	mesterséges	
	azurit	<i>Armenium</i>	<i>Armenium</i>	Bázisos réz-karbonát $2\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$	VII. 9/6	XXXV, 28	ásványi	–	1200 as (300 <i>sestertius</i>)
	bíbor	<i>Ostum</i>	<i>Purpurissum</i>	6,6'- dibróm-indigó $\text{C}_{16}\text{H}_8\text{O}_2\text{N}_2\text{Br}_2$, indigoid	VII.13/3	XXXV, 26, 32 XXXIII, 21	szerves	szubsztrátumon szerves pigment	480 as (30 <i>denarius</i>)
	indigó	<i>Indicum</i>	<i>Indicum</i>	$\text{C}_{16}\text{H}_{10}\text{N}_2\text{O}_2$	VII. 9/6	XXXV, 27	szerves	szubsztrátumon szerves pigment	320 as (20 <i>denarius</i>)
	cinóber	<i>minium</i>	<i>minium</i>	Higany-szulfid HgS.	VII. 5/8-9	XXXIII, 34–40	ásványi	–	280 as (70 <i>sestertius</i>)
	sárgányvér	–	<i>cinnabris</i>	drakorubin $\text{C}_{32}\text{H}_{24}\text{O}_5$		XXXIII, 38-39	szerves	szubsztrátumon szerves pigment	200 as (50 <i>sestertius</i>)
	egyiptomi kék	<i>caeruleum</i>	<i>caeruleum</i>	kalcium-réz-szilikát $\text{CaCuSi}_4\text{O}_{10}$	VII. 11/1	XXXIII, 56–57 XXXV, 31	–	x	176 as–112 as (11–7 <i>denarius</i>) 5 as (zúzalék)
	fehér föld: praetoriumi	<i>praetonium</i>	<i>praetonium</i>	valószínűleg diatomit, szilícium-dioxid SiO_2	VII. 7/3	XXXV, 18, 19	földfesték	–	133 as (8,3 <i>denarius</i>)
	malachit vagy egyéb „réz-zöld”	<i>chrysocolla</i>	<i>chrysocolla</i>	malachit: bázisos réz- karbonát $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$, réz vegyület	VII. 9/6	XXXIII, 27	szervetlen	–	112–80–48 as (7–5–3 <i>denarius</i>)
	mínium (ólomvörös)	<i>sandaraca</i>	<i>cerussa usta</i> , <i>secundarium</i> <i>minium</i>	Ólom (II, IV)-oxid vagy ólom tetra-oxid Pb_3O_4	VII.12/2	XXXIV, 54 XXXV, 12, 20 XXXIII, 40	–	égetett ólomfehér	96 as (6 <i>denarius</i>)
	ólomfehér	<i>cerussa</i>	<i>cerussa</i> <i>Psimithium</i>	Bázisos ólom-karbonát ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$).	VII.12/1	XXXIV, 54 XXXV, 31	–	x	–
	auripigment	<i>auripigmentum</i>	<i>auripigmentum</i>	Arzén-Szulfid As_2S_3	VII.7/5	XXXIII, 22 XXXV, 31	ásványi		64 as (4 <i>denarius</i>)
	vörös-okker	<i>rubrica</i>	<i>sinopsis</i> <i>rubrica</i> <i>cicerculum</i> <i>sphragis</i>	változatos összetétel színt adó komponens a hematit, vas-oxid, Fe_2O_3	VII. 7	XXXV, 13-16	földfesték	–	32 as (2 <i>denarius</i>) 8 as
	égetett-okker	<i>usta vero</i>	<i>ochra exusta</i>	változatos összetétel színt adó komponens a hematit, vas-oxid, Fe_2O_3 (vagy goethit, vas-oxid-hidrát ($\text{Fe}_2\text{O}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$))	VII. 11/2	XXXV, 16	–	sárga-okker égetésével	–

	Elnevezés			összetétel	Említése		előállítás		1 római font (327, 45 g) ára <i>id. Plinius</i> korában, Rómában
	mai	<i>Vitruvius</i>	<i>id. Plinius</i>		<i>Vitruvius</i>	<i>id. Plinius</i>	természetes	mesterséges	
	sárga-okker	<i>ochra</i>	<i>ochra, sil</i>	változatos összetétel színt adó komponens a goethit, vas-oxid-hidrát $\text{Fe}_2\text{O}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$	VII. 7/1	XXXIII, 56 XXXV, 12	földfesték	–	32 as attikai (2 <i>denarius</i>) 16 as márványos (1 <i>denarius</i>) 8 as <i>scyrusi</i> (2 <i>sestertius</i>) 6 as világító, galliai
	realgár (bányavörös)	<i>sandaraca</i>	<i>sandaraca</i>	Arzén-szulfid AsS , As_2S_2 , As_4S_4	VII. 7/5	XXXIV, 54-55 XXXV, 22	ásványi	–	5 as
	zöldföld	<i>creta viridis</i>	<i>Appianum</i>	változatos összetétel színt adó komponens leggyakrabban szeladonit, glaukonit, de egyebek is.	VII. 7/5	XXXV, 29, 31	földfesték		4 as (1 <i>sestertius</i>)
	„réz-zöld”	<i>aeruca</i>		kékes-zöldes réz-só. Pl. réz-acetát, -kloridok, -szulfátok	VII. 12/1			x	
	fehér föld: méloszi	<i>melinum</i>	<i>melinum</i>	földpátot, kaolinitet, mészpátot tartalmazó fehér anyag	VII. 7/3	XXXV, 18, 19	földfesték	–	4 as (1 <i>sestertius</i>)
			<i>sandyx</i>			XXXV, 23		keverék: 1 míni-um/1 vörös-okker (<i>rubrica</i>), hevítik	2,5 as
	fekete festék	<i>atramentum</i>	<i>atramentum</i>		VII. 10	XXXV, 25			–
	korom	<i>fuliginis</i>	<i>fuliginis</i>	főleg szén, némi olajtartalommal			x		
	faszén	<i>carbone</i>	<i>carbone</i>	A szerves anyagok keveréke (81-83 % C, 4 % H, 13-14 % O, 1% hamu) és kb. 5% hamuszír (szervetlen só, kálium-karbonát K_2CO_3)			x		

Az *id. Plinius* hivatkozásoknál a római szám a könyv számát, az arab szám a fejezetet jelöli (a dolgozatban a fejezetszám is római szám)

1 *denarius* = 4 *sestertius* = 16 *as*